

ECO-EFFICIËNTIE VOOR INVOEGBEDRIJVEN EN –AFDELINGEN

1. Hoe kan ik milieuvriendelijk ondernemen?

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) maakt hoe langer hoe meer deel uit van het beleid van ondernemingen. MVO houdt in dat naast aandacht voor economische doelstellingen ook rekening wordt gehouden met mens en milieu. Vooral in de sociale economie vinden we MVO terug als essentieel onderdeel van de strategie en missie van het bedrijf. In de sociale economie is mensvriendelijk ondernemen vaak al sterk uitgewerkt: werknemers worden opgeleid, begeleid en betrokken in de onderneming. De derde pijler van MVO, nl. milieuvriendelijk ondernemen, is vaak minder evident. Om invoegbedrijven en –afdelingen te helpen bij het opzetten van een milieuvriendelijke bedrijfsvoering werd in 2004 een PRESTI 5-project opgestart door de startcentra De Wolkammerij, DKB, De Beitel, De Punt, De Werkhoek, Kanaal 127 en RICK Kempen. Het PRESTI 5-programma is een subsidieprogramma van het Vlaamse gewest, dat als doelstelling heeft preventie van afval en emissies te stimuleren bij Vlaamse KMO's.

2. Acht bedrijven geven het voorbeeld

Gedurende 18 maanden werden 8 invoegbedrijven begeleid in eco-efficiënt ondernemen door De Wolkammerij in samenwerking met adviesbureau BECO Groep uit Antwerpen. Daartoe werden de

deelnemende bedrijven eerst doorgelicht met behulp van de Eco-Efficiëntie Quick Scan (EEQS), waarbij alle aspecten van de procesvoering werden bekeken: energie- en waterverbruik, afval, transport, ketenaspecten, productontwikkeling, en veel meer. Door de relevantie van het aspect af te wegen tegen het potentieel

voor verbetering, werden een aantal kansgebieden voor eco-efficiëntieverbetering vastgesteld. Eco-efficiëntie staat voor het gelijktijdig bekomen van milieu- én economische winst. Op basis van de kansgebieden voor eco-efficiëntieverbetering werd vervolgens een actieplan opgesteld met haalbare verbetermaatregelen.

3. Een Milieu-Actieplan dat geld waard is

Bij eco-efficiëntie verbetermaatregelen hoeven we niet enkel aan dure investeringen te denken. Vaak gaat het om heel eenvoudige maatregelen die geen investering vragen of die vooral een gedragsverandering van de medewerkers vragen. Hieronder volgt een aantal voorbeelden van verbetermaatregelen die inmiddels bij de deelnemende bedrijven zijn uitgevoerd.

Kostenbesparende milieumaatregelen – voorbeeld 1:

Houtverwerkend bedrijf Alito Hout ging op zoek naar een meer hoogwaardige valorisatie van zijn houtafval. Vroeger werd het houtafval door de ophaler afgezet als strooisel; nu wordt het houtafval ingezet als biobrandstof voor de productie van groene stroom, waardoor Alito Hout nu drie keer meer krijgt voor het houtafval. Verder werd geïnvesteerd in een meer energie-efficiënte afzuiging en het beperken van de persluchtlekage. Daarnaast werd de thermostaat verplaatst van een onverwarmde ruimte naar de verwarmde ruimte, zodat overmatige verwarming vermeden wordt.

Kostenbesparende milieumaatregelen – voorbeeld 2:

Dienstverlenend bedrijf MEC heeft zijn zeepverbruik in de wasstraat bijna volledig teruggebracht, en ook het waterverbruik werd sterk teruggedrongen. Dit leverde een besparing op van duizenden euro's per jaar. Verder is er meer aandacht voor het volledig uitschakelen van machines (en ze dus niet onnodig stand-by te laten staan) en werden de plastic drinkbekers vervangen door duurzame mokken.

Nog meer voorbeelden uit het project:

Kringwinkel Kust vervangt de oude verlichting door energiezuinige verlichting (besparing van meer dan 500 euro per jaar in één van de winkels).

Kringwinkel Antwerpen, tenslotte, realiseert onder meer een meeropbrengst van meer dan 9.000 euro per jaar door een verdergaande sortering van het schrootafval. Verder wordt het energieverbruik nu ook maandelijks opgemeten en opgevolgd, om abnormale verbruiken snel op te sporen. Een andere interessante actie vanuit Kringwinkel Antwerpen was het ontwikkelen van praktische regels voor het kunnen bepalen welke afgedankte koelkasten nog wel verantwoord zijn om een tweede leven te geven en welke niet (met het oog op milieuschadelijke koelmiddelen en een relatief erg hoog energieverbruik van bepaalde typen oude koelkasten; door dit laatste zou de nieuwe eigenaar, die vaak slechts over een smalle beurs beschikt, uiteindelijk toch duur uit zijn en zou ook het milieu onnodig belast worden). De resultaten van deze actie worden overigens ook door de koepel van kringwinkels benut.

4. Opleidingen om ook de medewerkers op het eco-efficiëntie spoor te zetten

Sommige eco-efficiëntie verbetermaatregelen vragen ook een gedragsverandering bij de medewerkers. Vaak zijn zij zich echter niet bewust van het belang van eenvoudige maatregelen, zoals het uitschakelen van de verlichting of het melden van lekkende kranen. Daarom werd in het PRESTI 5-project ook een opleiding "Duurzaam handelen op de werkvloer" voorzien door CEON/Levanto. Deze opleiding is geschikt om ook laaggeschoolde arbeiders tot een milieuvriendelijkere bedrijfsvoering te bewegen. In het project zijn opleidingen uitgewerkt rond onder meer 'veilig en eco-efficiënt werken' (deze opleiding is bij het bedrijf Clavis uitgevoerd) en 'eco-efficiënt en verantwoord rijden' (deze opleiding is gepland bij de Kringwinkel Antwerpen).

5. Zelf aan de slag met de brochure “Eco-efficiëntie in de sociale economie”

Checklijsten met eco-efficiëntie verbetermaatregelen, praktijkvoorbeelden, links naar informatiebronnen, en veel meer werden verzameld in een praktische informatiebrochure. De brochure is opgezet als een praktisch stappenplan dat zowel door de begeleidende startcentra als de invoegbedrijven gebruikt kan worden. De informatiebrochure kan u downloaden op de website van De Wolkammerij www.wolkammerij.be. Voor meer informatie over deze brochure of het PRESTI 5-project kan u terecht bij Anne Op 't Roodt (anne.optroodt@wolkammerij.be); voor meer informatie over de Eco-Efficiëntie Quick Scan kan u terecht bij Ilse Laureysens (laureysens@beco.be); voor meer informatie over de opleiding “Duurzaam handelen op de werkvloer” kan u terecht bij Ivo Dangez (ivo.dangez@vitamine-w.be).